

L'advocat de les causes ambientals pendents

Eduard Moreno i Ibáñez (Freila, Granada, 1932) és advocat especialitzat en dret urbanístic, home profundament polititzat (de Pallach a Reventós, per dir-ho en termes generals i no sense alguns importants remordiments) i professional i ciutadà compromès amb els moviments urbans i ambientals de defensa de la ciutat i del territori. Aquesta activitat l'ha abocat intensament a la ràdio i a la premsa (*El Noticiero, Diario de Barcelona, Mundo Diario, El País, El Periódico* i *Catalunya Ràdio*), en conferències i col·loquis i en diversos llibres que ja han esdevingut indispensables: les dues sèries de *Barcelona, cap on vas?*, la primera publicada en castellà amb Francesc Martí Jusmet (Dirosa, 1974) i la segona publicada en català amb Manuel Vázquez Montalbán (Llibres de l'Índex, 1991), així com *La política urbanística de la Generalitat republicana* (Undarius, 1977) i coautor de *Catalunya para españoles*, redactat també amb Martí Jusmet (Doposa, 1979) i *Evolució urbana de Catalunya* (1984).

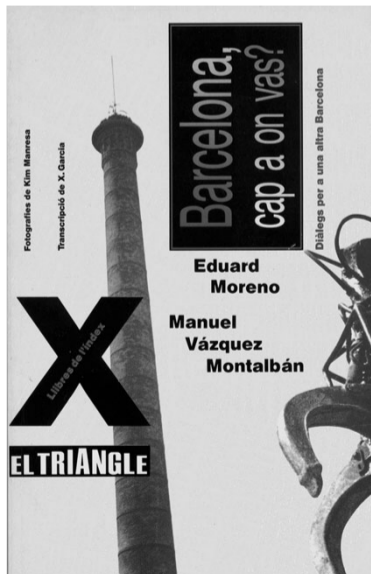
EDUARD MORENO

Xavier Garcia

PERIODISTA

Granadí salerós com García Lorca, català des de 1933, un any després del seu naixement, la vida d'Eduard Moreno, com la de tants altres peninsulars, es confon amb la d'aquesta Catalunya transversal de la immigració-emigració i amb la d'aquesta Espanya que acull i expulsa. Els ressons del 6 d'Octubre de 1934 (l'Estat Català de Companys), del Front d'Esquerres (16 de Febrer de 1936), de l'inici de la sublevació contra la República (18 de Juliol de 1936), dels Fets de Maig de 1937, de la desbandada de l'exili (gener-febrer de 1939) i de les penúries, a Sant Adrià de Besòs, Badalona, Sant Fost, Mollet i Barcelona, durant els anys quaranta, encara deuen ser presents a les orelles d'aquest homenet de filiació genètica andalusa, que ben aviat assumí la llengua i la cultura del país que el rebia i que, amb els anys, n'aprené la història, sobretot la més recent, la seva (la d'aquelles tràgiques dates), aquella història que no li va permetre ser lliure durant molts anys.

Als seus setanta-quatre, la figura d'Eduard Moreno emergeix com la d'aquell home que s'ha fet a si mateix i que després de molts esforços arriba a la Universitat on cursa dret (1968-1972), just en el període que

ja té afermades les seves conviccions socialistes, democràtiques i catalanistes. Per la seva condició de fill d'immigrants del camp andalús, i per la situació en què es trobava Catalunya després de la guerra, fa una anàlisi social i nacional alhora, de base popular, de la realitat estatal centralitzant i uniformista i de la realitat econòmica que instaurarà el nou capitalisme monopolista industrial, alimentat en bona part, des de Catalunya, per molts que s'autoorguen l'etiqueta de «catalans» i fins i tot de «catalanistes», mentre que, per l'altra banda, observa com els que es

fan passar per «socialistes» i «esquerrans» procedeixen, en les seves elits, de la burgesia urbana que ha permès als futurs cadells governants estudis universitaris a l'estranger, oblidades ben aviat les butllofes revolucionàries d'aquells –com diu ell mateix– que «preconitzaven la conversió del Montseny en la Sierra Maestra de Catalunya, durant el franquisme».

El canvi de levita

Amb el realisme, poètic i pràctic alhora, d'aquell que sap què és una

aixada, un solc o una rella, d'aquell a qui se li humitegen els ulls en veure els arbres i la terra tota sota la pluja, l'Eduard sospità, intuï i confirmà el que ell certifica com el paradoxal canvi de levita, com mai s'havia vist en la història, consistent a passar del verbalisme més revolucionari de manual al descobriment del neoliberalisme. En plena transició política –quan ell ja ha conegut en directe el funcionament de les Trade Unions angleses, quan ha conspirat amb les incipients associacions de veïns de la Gran Barcelona porciolista i quan ha fet pinya, inicialment amb Josep Pallach, per formar un gran Partit Socialista de base catalana– ja veu els primers signes, que s'aniran ratificant en el curs dels anys vuitanta, d'aquell paradoxal canvi de levita, quan, des de les institucions polítiques més importants (govern central, Generalitat i Ajuntament de Barcelona), el PSOE, CiU i el PSC-PSOE formaran un nucli infranquejable de poder que tindrà a les seves mans l'Estat, la molt reivindicada «Nació Catalana» i l'Ajuntament de la capital, que és com dir Catalunya.

El clima polític i social –amb la penetració d'aquell neoliberalisme que donarà pas a l'actual globalització– comença a enrarir-se, més exactament a crispar-se, però

aquest estat d'exaltació no obeeix tant –com hauria de ser lògic en tota disputa ideològica– a la lluita de dretes contra esquerres i viceversa, sinó a la pugna majoritària per totes les àrees de poder per part d'ambdues classes dirigents, unides en una mateixa mentalitat de creixement economicofinancer i urbanístic que comportarà la desolació ecològica que estem vivint.

Eduard Moreno aviat va veure clara aquesta jugada, ell que s'havia deixat emportar –fent el pas traumàtic del partit de Pallach al de Reventós– pel fervor autogestionari, la municipalització del sòl i tantes altres promeses incomplertes, que ell havia defensat sempre –i de manera clara pel que fa a Barcelona– en un dels primers llibres crítics sobre la gestió de Porcioles, publicat el 1974, al final de tota aquella etapa, en què la primera frase del text era: «Barcelona està enferma».

Van haver de passar els anys vuitanta (Serra, Maragall i «tutti quanti»), ja en plena democràcia municipal, amb la maquinària política local que s'anava engreixant per als Jocs Olímpics de 1992, perquè Eduard Moreno observés estupefacte com s'anaven concretant els «prodigis» de Barcelona, estimulats per una classe dirigent –la del seu partit– que no tenia cap inconve-